

Usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 19.10.1994, sp. zn. 8 To 254/94, ECLI:CZ:KSPH:1994:8.TO.254.1994.1

Číslo: 7/1997

Právní věta: Pořádkovou pokutu podle § 66 odst. 1 tr. ř. lze za splnění zákonných podmínek uložit i právnické osobě.

Soud: Krajský soud v Praze

Datum rozhodnutí: 19.10.1994

Spisová značka: 8 To 254/94

Číslo rozhodnutí: 7

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Pokuta pořádková

Předpisy: 141/1961 Sb. § 66 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Ke stížnosti poškozeného zrušil Krajský soud v Praze usnesení Okresního soudu v Kutné Hoře ze dne 22. 9. 1994 sp. zn. 6 T 17/94.

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením rozhodl Okresní soud v Kutné Hoře o uložení pořádkové pokuty ve výši 10 000 Kč firmě M., v.o.s., Kolín, neboť ta byla okresním soudem opakovaně obesílána k hlavnímu líčení s tím, aby se za ni dostavil informovaný zástupce, avšak na výzvy nereagovala. Bez omluvy se tento zástupce nedostavil nejen k hlavnímu líčení dne 16. 8. 1994, ale ani dne 22. 9. 1994, což si vyžádalo opakované odročení hlavního líčení v projednávané trestní věci obžalovaného T. H.

Proti tomuto usnesení podala firma M., v.o.s., stížnost, v níž omluvila svou neúčast u hlavního líčení nutností zajistit neočekávaně důležité jednání se zahraničním partnerem právě v termínu hlavního líčení.

Krajský soud v Praze na základě podané stížnosti ve smyslu § 147 odst. 1 tr. ř. přezkoumal správnost výroku napadeného usnesení, jakož i řízení, které mu předcházelo, a dospěl k následujícím závěrům:

V projednávané trestní věci obžalovaného T. H. okresní soud v průběhu dokazování zjistil, že k řádnému objasnění věci bude nezbytné vyslechnout informovaného zástupce poškozené firmy M., v.o.s. Proto za tím účelem odročil hlavní líčení na 16. 8. 1994 a obeslal k němu uvedenou firmu.

Protože se předvolaný zástupce firmy k tomuto hlavnímu líčení nedostavil, soud hlavní líčení znovu odročil, a to na den 22. 9. 1994, kdy se situace opakovala. Okresní soud proto podle § 66 odst. 1 tr. ř. uložil firmě M., v.o.s., pořádkovou pokutu ve shora uvedené výši.

Krajský soud se nejprve zabýval otázkou, zda podle § 66 odst. 1 tr. ř. lze vůbec uložit pořádkovou pokutu nejen fyzické, ale i právnické osobě. Přitom dospěl k závěru, že znění ustanovení § 66 odst. 1 tr. ř. takovému postupu nebrání.

Obecné vymezení povinného subjektu, vůči němuž může být namířen postup soudu (či jiného orgánu, činného v trestním řízení), umožňuje dovodit, že jím může být kdokoli, kdo bez dostatečné omluvy nesplní povinnost uloženou mu podle trestního řádu, nedostaví se na předvolání nebo se chová tak nevhodným způsobem, jak je tímto ustanovením předpokládáno. Ve vztahu k povinnostem právnických osob vůči soudu je přitom nutno se v této souvislosti zmínit i o ustanovení § 8 tr. ř., které ukládá právnickým osobám (vedle fyzických osob a státních orgánů, které však v tomto směru mají zřejmě specifické postavení), aby bez zbytečného odkladu vyhovovaly dožadáním orgánů činných v trestním řízení při plnění jejich úkolů. Z tohoto pohledu nelze postupu, který zvolil okresní soud, nic vytknout, neboť jinak by soud neměl k dispozici jiný prostředek k vynucení součinnosti právnických osob tam, kde je nezbytná k rozhodnutí ve věci a tím i ke splnění účelu trestního řízení.

Je nutno přitom poznamenat, že orgány činné v trestním řízení nemají vždy možnost oslovit konkrétní osobu, zejména jde-li o soud, jehož operativní způsobilost je omezená. Přitom se často nacházejí v situaci, kdy potřebují ke svému rozhodnutí vysvětlení určitých sporných otázek, zejména formou svědecké výpovědi nebo odborného vyjádření, popř. si potřebují opatřit k těmto otázkám listinné důkazy. Pro zabezpečení nezbytných důkazů jsou ovšem vybaveny nedostatečně a uložení pořádkové pokuty je často jediným možným prostředkem, který mají k dispozici. Za současné situace, kdy lze nedostatek součinnosti často označovat za hlavní důvod průtahů v řízení či dokonce neúplnosti dokazování, je proto žádoucí využívat i pořádkovou pokutu.

V tomto konkrétním případě však soud druhého stupně shledal postup okresního soudu při předvolávání informovaného zástupce firmy M., v.o.s., nesprávným. Podle referátu obsaženého v trestním spise byla zaslánka adresována neurčitě a zejména nebylo (alespoň nic nenasvědčuje opaku) nijak konkretizováno, jaký zástupce firmy se má dostavit a jaké oblasti její činnosti se má vysvětlení týkat. Pokud soud tyto údaje neposkytl, nebylo možno očekávat, že by se předvolaný subjekt ve věci orientoval a vyslal k soudu právě toho zástupce či pracovníka, který je schopen poskytnout požadované informace. Tento nedostatek se nakonec zřejmě i v tomto případě projevil, neboť po výsledku informovaného zástupce u dalšího hlavního líčení, které v mezidobí (dne 6. 10. 1994) proběhlo, bylo nutno věc znovu odročit za účelem objasnění dalších otázek, které vyslaný zástupce bez předchozí přípravy nebyl schopen zodpovědět.

Krajský soud proto v důsledku vadného postupu soudu prvního stupně nepovažuje usnesení za opodstatněné (uvážil přitom i omluvu firmy M., v.o.s., obsaženou v podané stížnosti, byť tvrzené jednání se zahraničním partnerem není nijak jinak doloženo), neboť postih za neuposlechnutí příkazu, tak jak to má na mysli za popsanych okolností ustanovení § 66 odst. 1 tr. ř., není namístě, je-li tento příkaz neurčitý či do té míry nespecifický, že z něj nelze jednoznačně dovodit, čeho se týká. Obecně ovšem tak, jak již bylo vyjádřeno shora, má krajský soud zato, že by uložení pořádkové pokuty právnické osobě nebylo v tomto případě vyloučeno, nesplnila-li by svou povinnost poskytnout v trestním řízení nezbytnou součinnost soudu či jinému orgánu uvedenému v tomto ustanovení.